

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

**samt redogörelse för våra aktiva åtgärder
enligt diskrimineringslagen**

Grillska Gymnasiet Eskilstuna
Läsåret 2025-2026

Innehåll

Skolans värdegrund och mål	2
Grillska Gymnasiet i Eskilstuna	2
Syfte med detta dokument	2
Begreppsdefinitioner	3
Ansvarig	3
Implementering	3
Kartläggning och analys av nuläge	4
Begreppsdefinitioner	5
Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	6
Vårt främjande arbete	6
Vårt förebyggande arbete	7
Vårt åtgärdande arbete	8
Framåtriktat arbete 2025/2026	8
Vilka utmaningar har vi framför oss?	9
Bilaga 2 - Rutiner för hanteringen av kränkningsärenden	12

Skolans värdegrund och mål

Vi är stolta över att dela vår människosyn och värdegrund med Stadsmissionens Skolstiftelse och Stockholms Stadsmission. Denna uttrycker alla människors lika värde och allas rätt till en likvärdig utbildning. I praktiken innebär detta att vi tror på alla våra elevers inneboende förmåga och vilja att utvecklas och att vi stöttar våra elever att nå sina mål. Målsättningen är att våra elever ska trivas och utvecklas så långt som möjligt under sina år hos oss.

Vi vill att våra elever/ deltagare/ studerande ska få följande under en utbildning hos oss:

- Kunskap
- Stark självbild
- Förmåga att tolka omvärlden ur olika perspektiv
- Livslångt lärande
- Förmåga att bygga sitt eget liv
- Förmåga att bygga ett demokratiskt medmänskligt samhälle

Grillska Gymnasiet i Eskilstuna

Skolan ligger mitt i Eskilstuna centrum och har i dagsläget 640 elever uppdelade på sex olika program, med både teoretisk och praktisk inriktning. Skolan består av tre våningsplan samt två frisörsalonger och ytterligare tre lektionssalar i samma kvarter. Vår skolrestaurang Blå Molnet finns i en intilliggande byggnad och kan även användas som samlingslokal vid behov.

Vi är en idéburen skola utan vinstsyfte som drivs av Stadsmissionens Skolstiftelse. Att vi inte är vinstdrivande innebär att skolpengen används i verksamheten. Stadsmissionens Skolstiftelse driver ytterligare fem gymnasieskolor i Mälardalen.

Syfte med detta dokument

Häftet du håller i din hand är grunden i arbetet för att förhindra kränkningar, trakasserier och diskriminering av elever och personal, både i och utanför skolan. Skollagen och Diskrimineringslagen (se bilaga 1) tydliggör skolans skyldigheter i detta uppdrag. För att arbeta med dessa frågor behöver vi ta hjälp av eleverna för att upptäcka var riskerna finns samt analysera och åtgärda förekomsten. Vi ska även följa upp arbetet på ett systematiskt sätt för att kunna arbeta både främjande och förebyggande. Detta minimerar risken för fortsatta kränkningar och ökar möjligheten att alla elever ska trivas hos oss.

Begreppsdefinitioner

Kränkning

Ett beteende som kränker en persons värdighet, utan att kunna kopplas till diskrimineringsgrunderna. Tex ryktesspridning på sociala medier, hot, våld, ned-sättande ord eller förlöjliganden.

Trakasserier

Ett beteende som kränker någons värdighet och samtidigt kan kopplas till någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier räknas som en form av diskriminering.

Sexuella trakasserier

Ett oönskat beteende av sexuell natur som riktas mot någon annan. Exempel på detta är ovälkomna komplimanger, att tafs eller objektifiera någons kropp verbalt, anspela på sexuella handlingar eller att skicka oönskade nakenbilder. Sexuella trakasserier räknas som en form av diskriminering.

Diskriminering

Orättvis behandling som kan kopplas till någon av de sju diskrimineringsgrunderna och som utförs av någon i maktposition (som en lärare, busschaufför, läkare etc). Om en jämnårig kamrat utför diskrimineringen räknas det som trakasserier.

De sju diskrimineringsgrunderna

Enligt Diskrimineringslagen är det förbjudet att kränka eller behandla någon orättvist utifrån dess ***kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller trosuppfattning, funktions-variation, sexuella läggning*** eller ***ålder***.

Källa: Skollagen, Diskriminerings-lagen, Skolinspektionen, Diskrimineringsombudsmannen och Skolverket.

Ansvarig

Skolans rektor har i uppdrag att se till att likabehandlingsplanen revideras årligen samt att åtgärdande arbete dokumenteras. Dokumentet revideras och samverkas med eleverna i elevkåren, elevhälsan och skolans övriga personal. Arbetet med kompetensutveckling för personal inom likvärdighets- och jämställdhetsarbete leds av rektor.

Implementering

Planen mot diskriminering och kränkande behandling lyfts vid varje läsårsstart för samtliga elever samt till nyanställd personal vid introduktionen. Planen delas med elever och vårdnadshavare på skolans hemsida i en kortfattad version. Planen ska följas och hållas levande av alla på skolan.

Kartläggning och analys av nuläge

För att få reda på hur eleverna mår och trivs i skolan genomförs det varje år elevenkäter för alla elever, hälsosamtal med skolsköterska i år 1 och utvecklingssamtal en gång per termin för alla elever. Vi läser även av statistik över elevernas närvaro, betyg och examensgrad.

Det vi ser är att eleverna på vår skola har en hög examensgrad, 94% 2025. Detta till följd av ett nära samarbete mellan personal och elever. Under de senaste åren har skolan genomfört ett omställningsarbete med att tydliggöra vikten av lektionsnärvaro och att det är på lektioner som lärandet sker. Vi ser att den tydligheten har ökat närvaron och vi kan fånga upp elever på ett mer effektivt sätt för att säkerställa trygghet och mående.

I våra enkäter framkommer det att eleverna även i år är medvetna om, och uppfattar att alla på skolan arbetar efter, vår värdegrund. Flera av kränkingsärendena som utreddes bedömdes inte som en kränkning efter utredning utan klassats som konflikter mellan elever. Ofta har dessa föregåtts av konflikter på sociala medier utanför skolan och sedan följt med in i skolan. För att minska konflikter och kränkningar kommer vi i undervisning och på temadagar ha ett lite extra fokus på sociala medier, normer och värderingar under året.

Under sommaren har skolans lokaler byggts om för att de ska vara ändamålsenliga, tillgängliga och trygga. Vi har förbättrat skolans inre miljö genom en uppdatering med nya möbler, byggt ämnesanpassade klassrum, en lärstudio och ett större bibliotek. Matsalen kan ibland upplevas liten och trång under vissa tider och därför har vi arbetat med att förbättra scheman för att sprida ut eleverna över tiden matsalen är öppen.

Arbetet med utmanande samtal, som personalen arbetade med under föregående läsår, har gett personalen verktyg att lyfta svåra ämnen med elever med syfte att skapa trygga relationer mellan vuxna och elever på skolan. Genom detta arbete tryggar vi personal att våga ställa frågor för att hela tiden kunna stötta eleverna och ge dem en ökad känsla av trygghet.

En föreläsning av Fredrik Zimmerman, som gavs till personalen förra året, utifrån könsskillnader mellan pojkar och flickor i skolan berörde bland annat både studieresultat, studiestrategier och bemötandefrågor. Möter vi pojkar och flickor lika? Arbetat med detta har ökat medvetenheten hos alla personal och vi ser att detta är ett viktigt område som kommer att genomsyra arbetet med elever framåt.

Begreppsdefinitioner

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att öka trivseln och tryggheten för alla, utan att något särskilt har hänt. Arbetet sker dagligen, riktas till alla och ska spegla skolans värdegrund.

Förebyggande arbete

Ett förebyggande arbete är mer målriktat för att motverka att kränkningar, trakasserier eller diskriminering uppstår. En del av detta arbete omfattar kartläggningar och riskbedömningar.

Åtgärdande arbete

Det åtgärdande arbetet har som syfte att snabbt kunna åtgärda fall av kränkningar, trakasserier eller diskriminering. All personal samt alla skolans elever ska ha vetskap om skolans strategier och handlingsplaner.

Källa: Skolverket.

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Vi arbetar ständigt med att förbättra och förfinna våra processer för att kunna möta alla elever och tillse en skolmiljö som inger trygghet och studiero.

Vårt främjande arbete

Inom Stadsmissionens Skolstiftelse ser vi det som självklart att det är de goda relationerna med eleverna som leder till positiva resultat i undervisningen. Med andra ord lägger vi stor tonvikt vid att lära känna våra elever och deras olika behov samt att skapa inkluderande miljöer där alla ska trivas.

Introduktionsdag och överlämningar: Innan våra nya elever i årskurs 1 börjar hos oss kallas de till ett introsamtal där de får lite information om vad som kommer att hända under introveckan samt har möjlighet att ge egen överlämning kring eventuella behov. Detta skapar en första relation till lärare och inger trygghet. Att få överlämning från tidigare skolgång gör att vi som ny skola bättre kan arbeta för att främja en god skolstart.

Introduktionsvecka: Alla elever i årskurs 1 har vid terminsstart en introduktionsvecka där teambuilding och relationsskapande står högt på agendan. Detta följs sedan upp under nästkommande tre år med bland annat olika aktivitetsdagar, resor, studiebesök, övernattnings i skolan och på mentorspass.

Klassmentor: Alla klasser har en egen mentor som följer elevens pedagogiska, sociala och personliga utveckling under de tre år hen studerar på Grillska.

Mentorspass: Alla elever har mentorspass en gång i veckan. Dessa planeras i arbetslagen och kan innehålla klassråd, närvarouppföljning, studietid och jag-stärkande aktiviteter som ska öka elevernas känsla av egenmakt, ansvar, motivation och delaktighet både nu och framöver i livet.

Elevhälsa: Vid sidan av mentorerna och lärarna finns ett starkt elevhälsoteam på skolan med olika professioner så som två specialpedagoger, en socialpedagog, två skolsköterskor, två studie- och yrkesvägledare samt två kuratorer. Tillkommer gör även en skolpsykolog och skolläkare några dagar per månad.

Trygghet och trivsel: I klassrummen har eleverna fasta sittplatser som mentorn bestämt i förväg, utifrån elevernas och klassens behov. Sittplaceringar och gruppindelningar roteras med jämna mellanrum för att eleverna ska ges möjlighet i att träna på att samarbeta med alla. Gemensamma ordningsregler finns på skolan som bland annat slår fast att lektionerna ska vara mobilfria och att alla ska ha en respektfull kommunikation gentemot varandra på skolan. I hjärtat av skolan finns socialpedagogens arbetsrum och ett bemannat café där elever gärna samlas. På varje våning finns

uppehållsrum, där det finns soffor för att sitta ner och umgås samt någon form av aktivitet så som pingisbord, biljardbord och fotbollsspel. Utomhus på skolgården finns det bänkar, utepingisbord och en mindre gräsyta.

Hälsosamtal: Skolsköterskorna genomför hälsosamtal med alla elever i årskurs 1.

Hälsovecka: Varje år genomförs en hälsovecka på skolan med olika tema för varje år med fokus på olika perspektiv på hälsa och välmående. Under veckan kan eleverna bjudas på frukost, frukt och det erbjuds olika forum för samtal och aktiviteter exempelvis föreläsningar.

Elevkår: Grillskas elevkår består av elever från olika program på skolan. Elevkåren arbetar med att öka elevinflytandet på skolan och kommer med idéer om hur skolan kan utvecklas. Elevkåren ges möjlighet att delta i en trygghetsvandring på skolan där eleverna kan peka ut platser på skolan som kan vara ett utrymme som känns otryggt och tillsammans med personalen diskutera och komma fram till hållbara lösningar.

Introduktion för nya medarbetare: Nyanställd personal förväntas snabbt komma in i skolans arbete och får ett introduktionsmaterial som bland annat innehåller *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*. Den nyanställda ska bli tilldelad en mentor i form av en erfaren personal.

Samtal om diskrimineringsgrunder, jämställdhetsfrågor och kränkande behandling: I flera kurser, bland annat samhällskunskap, naturkunskap, ledarskap och organisation, religion samt historia, lyfts dessa frågor aktivt. Även i hälsosamtal samt i de vardagliga samtalen diskuteras detta.

Vårt förebyggande arbete

För att ta reda på vilka områden vi behöver arbeta mer med låter vi våra elever genomföra Skolstiftelsens elevenkät varje vårtermin. Elevenkäten syftar till att kartlägga och få syn på områden som kan komma att behöva förbättras utifrån trygghet och trivsel på skolan.

För att fortsätta vara en trygg skola arbetar vi aktivt med språkbruk, sociala koder, trygghet i klassrummet och ledarskap. Vi har även återkommande samtal med eleverna kring hur sociala medier ska hanteras och påminna om att fotografering och publicering av andra, både elever och personal, är förbjudet utifrån risken att någon kan uppfatta det som kränkande.

Socialpedagogen: Har som främsta uppdrag att arbeta socialt och förebyggande med eleverna. Detta bidrar till en känsla av trygghet och trivsel på skolan. Socialpedagogen arbetar aktivt med elevernas jargong, kränkningar, gruppdynamik och närvaro men framför allt med att skapa positiva relationer med eleverna.

Närvarostöd: Socialpedagogen tillsammans med kuratorer och ansvarig rektor samarbetar med pedagogerna i lärararbetslagen för att stötta elevernas närvaro i skolan. Frånvaro följs kontinuerligt upp av mentor och vid problematisk frånvaro kartlägger elevhälsoteamet de elever som har behov av det. Då detta arbete har blivit mer systematiskt har vi större möjlighet att fånga upp orsaker till frånvaro och snabbare sätta in rätt åtgärder om det framkommer situationer som innefattar diskriminering eller kränkning.

Skolutveckling: Under läsåret har personal gemensam tid för skolutveckling med utbildningar och arbete för att utveckla arbetet kring bland annat hot och våld, klassrumsarbete och utmanande samtal.

Samarbete: Lärararbetslag och elevhälsan samarbetar i olika forum för att förebygga elevers ohälsa. Vid elevhälsomötet (EHM) kan enskilda elever eller grupper lyftas av arbetslagen och tillsammans med elevhälsoteamet görs kartläggning och förslag på åtgärder tas fram. Specialpedagoger har individuell handledning med undervisande lärare två gånger per termin. På arbetslagsmötet varje vecka lyfter arbetslagen elevärenden och klasser för att tidigt upptäcka om det förekommer diskriminering eller trakasserier.

Vårt åtgärdande arbete

Socialpedagogen, med stöd av ansvarig rektor och kuratorer, har i uppgift att arbeta med kränkningar och när det uppstår incidenter följer de vår rutin med att prata med samtliga inblandade, kontakta vårdnadshavare, göra en handlingsplan och sedan följa upp hur eleverna mår en tid efteråt. Uppgifterna skickas alltid till vår huvudman. För rutinen, se bilaga 2.

Framåtriktat arbete 2025/2026

Under läsåret kommer vi fortsätta vårt kontinuerliga arbete med att all personal har en gemensam och delad uppfattning kring vår värdegrund och att vi tillsammans tar ansvar för alla våra elever. Det gör vi genom framför allt genom kontinuerligt samarbete kring elever, gemensamma möten, samt utbildningar.

I början av läsåret kommer vi genomföra en kompetenshöjande insats för alla som arbetar i skolan genom en föreläsning av BRIS om gängkriminalitet samt ha efterföljande diskussioner om hur vi kan arbeta trygghetsskapande och förebyggande på skolan. Detta för att all personal ska känna sig säkra i att agera direkt vid misstanke om att någon behöver stöd. Vi kommer även fortsätta vårt arbete med utmanande samtal som handlar om att stärka varandra att ta samtal om saker som kan kännas utmanande för elev eller personal. Om vår värdegrund inte följs eller att eleverna känner sig otrygga ska vi kunna agera snabbt. För att ytterligare höja tryggheten på skolan kommer personalen få utbildning i Hot och våld som även innefattar pågående dödligt våld, PDV. För att fortsätta att behålla och öka arbetsro och närvaro på lektioner kommer personal på skolan fortsätta att utveckla och arbeta med det viktiga ledarskapet i klassrummet samt studieteknik och studiestrategier.

Under läsåret kommer alla på skolan arbeta med det gemensamma temat *Sociala medier* för att ge eleverna verktyg att ta makten över sitt liv och sin psykiska, fysiska och social hälsa. Vår förhoppning är att det kommer öka trivsel och trygghet på skolan genom minskade konflikter och kränkningar samt att ökad närvaro och koncentration på lektioner kommer leda till förbättrade studieresultat utifrån egen förmåga. Arbetet kommer integreras i alla ämnen samt genomföras genom vissa punktinsatser så som utbildningar och hälsoveckan. Arbetet med sociala medier delas in i fyra delteman som fördelas under året: Fusk, plagiat och studieteknik, Social integration och normer i sociala medier, Hur påverkas hälsan av sociala medier och skärm- och dataspelsberoende samt Utsatthet på nätet. En del elever kommer under den sista delen av temat få ta del av en utbildning av Safe Selfie Academy (SSA). Utbildningen syftar till att öka kunskapen hos elever, vårdnadshavare och professionen om utsatthet på nätet. Utbildningen ger kunskaper i hur unga kan skydda sig på nätet, vad man gör om någon har blivit utsatt samt att få unga att våga berätta om de blivit utsatta. Utbildningen kan även ses som en del i den ämnesintegrerade undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer.

Även detta läsår kommer ett fortsatt arbete genomföras i samarbete med Raoul Wallenberg Academy för att motivera elever att ta ansvar och agera utifrån mänskliga rättigheter. Årets Kub som vi fått tilldelat handlar om Rätten till yttrandefrihet. Detta kommer att genomföras i olika årskurser och ämnen som projekt under året som alltid utmynnar i en utställning där övriga elever får ta del av resultatet.

I linje med skolans värdegrund om ett medmänskligare samhälle kommer skolan ha fortsatt samarbete med Sörmlands stadsmission där elever i olika kurser kommer arbeta tillsammans med Stadsmissionen. Återkommande aktivitet är bland annat att elever i årskurs 1 genomför en engagemangsutbildning som syftar till att lyfta människors skilda livsvillkor och vad man kan göra åt det.

Vilka utmaningar har vi framför oss?

I en orolig omvärld blir det nya utmaningar för skolan. Oron i världen påverkar elever som ibland har svårt att hantera det. Vi som skola behöver då stå upp ännu mer för trygghet och ge eleverna en bra stabil värdegrund att stå på.

En skola för ett mänskligare samhälle

I skollagens sjätte kapitel finns föreskrifter om skolväsendets skyldigheter att motverka och åtgärda kränkande behandling av elever.

”6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. ”

”7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.”

”8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.”

”9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.”

”10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.”

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

I diskrimineringslagens tredje kapitel anges skolans skyldigheter till aktiva åtgärder mot diskriminering enligt de sju diskrimineringsgrunderna

- 1) Kön
- 2) Könsoverskridande identitet eller uttryck
- 3) Etnisk tillhörighet
- 4) Religion eller annan trosuppfattning
- 5) Funktionsnedsättning
- 6) Sexuell läggning
- 7) Ålder

Aktiva åtgärder är förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

"2 § Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. "

"3 § Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt."

"18 § Utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Utbildningsanordnaren ska följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns enligt första stycket."

"19 § I arbetet med aktiva åtgärder ska utbildningsanordnaren samverka med dem som deltar i sådan utbildning som avses i 15 § och med anställda i verksamheten."

"20 § Utbildningsanordnaren ska varje år skriftligen dokumentera arbetet med aktiva åtgärder

Dokumentationen ska innehålla

1. en redogörelse för alla delar av arbetet som det beskrivs i 2 och 3 §§,
2. en redogörelse för de åtgärder som vidtas och planeras enligt 18 §, och
3. en redogörelse för hur samverkansskyldigheten enligt 19 § fullgörs."

Det har diskuterats att införa bestämmelserna om aktiva åtgärder mot diskriminering i skollagen men inget sådant beslut är ännu fattat.

Bilaga 2 - Rutiner för hanteringen av kränkingsärenden

1. Det är all personals ansvar att ingripa mot alla former av kränkande behandling.
2. Du som uppmärksammar en kränkning - blunda inte! Visa att du har upptäckt situationen. Tala om att du inte accepterar handlandet.
3. Du som känner dig kränkt – ta kontakt med din mentor eller till någon annan ur skolpersonalen.
4. Även misstanke om att kränkningar förekommer ska tas på allvar. Vid misstanke genomförs kartläggningssamtal med eleverna i klassen/gruppen.
5. En rektor samt mentorer till inblandade elever ska informeras av den personal som misstänker kränkning. Rektorn informeras vid misstänkt kränkning från personal.
6. Vår socialpedagog, tillsammans med annan personal, samtalar med inblandade elever, en och en, och lyssnar till deras versioner. Samtalen ska ske snarast och i snabb följd. Minnesanteckningar ska föras. Målet med samtalen är att alla inblandade känner att de kan bidra med något som leder till en positiv förändring.
7. Efter samråd med rektor informeras förälder/vårdnadshavare till både drabbad elev och den/de som utfört kränkningen om eleven är omyndig.
8. Rektor ansvarar för att ärendet dokumenteras och en handlingsplan upprättas vid behov i samråd med eleven/eleverna och dennes/deras vårdnadshavare. Handlingsplanen bör som regel riktas till såväl den elev som blivit utsatt som till den/de som utövat kränkningen.
9. Den kränkte måste kunna lita på att få stöd från de vuxna i skolan. Stödsamtal ska erbjudas av elevhälsopersonal. Även den som utfört kränkningen ska erbjudas stöd för att hitta en ny positiv roll.
10. Handlingsplanen följs upp av socialpedagog som informerar mentorer och rektor/rektorer.
11. Rektor är ytterst ansvarig för elevhälsoarbetet och anmäler kränkande behandling till huvudmannen. Rektor beslutar också om eventuell polisanmälan.